



Eva Gustavsson  
Förvaltningschef

## Läsårets första uppföljning vad gäller läsförståelse utifrån avstämning med LegiLexi åk 1,2 och 3

### Inledning

Efter att ha gjort uppföljande mätningar med hjälp av verktyget LegiLexi har skolenheterna stämt av elevernas nivå vad gäller läsförståelse utifrån läroplansmålen i åk 3 (Lgr22). Vi tittar på förväntad nivå utifrån årskurs 3. Värt att nämna är att läroplansmålen i åk 3 definieras som lägsta uppnåendemål, till skillnad från målen i åk 6 som anges enligt betygsskalan E till A, där lägsta nivå för godtagbar kunskapsnivå E.

Skolområdena använder, enligt kommunens riktlinjer, LegiLexi. När eleverna gör dessa test har lärarna noterat att vissa elever har svårt att prestera under själva provtillfället. Testerna görs på tid och det finns elever som de bedömer ha god läsförståelse i andra sammanhang, men som behöver längre tid än testet tillåter. Dock kan detta ändå säga något om elevens avkodningsförmåga. Vi ser LegiLexi som ett viktigt instrument i undervisningen när det gäller att lokalisera elevernas utvecklingsnivå i de enskilda delarna, för att kunna utforma undervisningen så att eleven ges möjlighet att träna det denne behöver. Men läraren behöver också i sin bedömning av elevens läsförståelse väga in det eleven visar i andra undervisningssituationer.

Resultaten nedan är uppmätta i början av ett läsår och relaterar till var eleverna enligt Legilexi förväntas vara i av läsåret.

### Tankar om Legilexi som verktyg (speciallärare och klasslärare åk 1–3)

H4-resultaten (avkodningsförmågan) mäter vi i nuläget med de gränsvärden som Bravkod har rekommenderat, vilket har gett speciallärarna en bra indikation om vilka elever som verkligen behöver särskilt stöd. Legilexi har mycket högre gränsvärden för att bli grön, gul eller röd. Det beror på att Legilexi har valt att rödmarkera även elever som bör uppmärksammas och hållas koll på av klassläraren (dock inte nödvändigtvis ha behov av särskilt stöd). Legilexi har även sina gränsvärden att jobba mot under hela läsåret, dvs målen är de som gäller i maj.

### Analys

Analysen av samtliga årskurser visar att skolenheterna arbetar målmedvetet med elevers läsutveckling och följer en gemensam struktur för planering, uppföljning och utveckling. Samtidigt syns skillnader i förutsättningar, gruppstorlek och resurser, vilket påverkar progressionen i olika hög grad. Elevgrupperna visar i stort sett samma mönster av styrkor och utmaningar – god språkförståelse och motivation men behov av fortsatt stöd i fonemisk medvetenhet, avkodning och läsuthållighet.

### Gemensamma mönster mellan årskurserna

Datadriven och reflekterande undervisning: LegiLexi används i samtliga årskurser som verktyg för att identifiera behov och följa upp resultat.

Fokus på läsförståelse och avkodning: Alla år visar ett behov av att stärka den tekniska sidan av läsningen, särskilt bland SVA-elever.



Språkutvecklande arbetssätt: Bildstöd, samtal om ord och konkretisering används för att stärka språkförståelsen.

Variation och individanpassning: Lärarna använder varierade metoder som högläsning, parläsning, digitala övningar och stationsarbete.

Motiverade elever: I alla årskurser märks engagemang och vilja att läsa – ofta med stöd av lästävlingar, bänkböcker och högläsningmoment.

Struktur och uppföljning: Lärarna reflekterar regelbundet över resultat och utvecklingsområden i sina grupper, ofta med datastöd.

### **Skillnader mellan årskurserna**

#### Åk 1 – Grundläggande färdigheter:

Fokus ligger på fonemisk medvetenhet, bokstav-ljud-koppling och tidig avkodning. SVA-eleverna har tydligast svårigheter här. Behovet av konkretisering och intensiv träning är störst i denna fas.

#### Åk 2 – Övergång till automatisering:

Eleverna visar god språkförståelse men varierad läshastighet. Viktiga utmaningar är läsuthållighet och att bibehålla avkodningsförmåga efter sommaruppehåll. Här betonas behovet av strukturerad metodanvändning (t.ex. Wendickmodellen) och gemensamt kollegialt lärande.

#### Åk 3 – Fördjupning och stabilisering:

Fokus skiftar mot läsförståelse, textstrategier och ordförståelse. Åsbro uppvisar större spridning i resultat på grund av tidigare lärarbyten och fler elever i behov av stöd, medan skolor lyckas bättre genom stabilt lärarlag och små grupper.

### **Arbetssätt i utveckling**

Fortsatt språkutvecklande fokus: Genom hela lågstadiet används språkutvecklande arbetssätt som ger positiva effekter, men fortsatt kompetensutveckling behövs kring SVA och NPF.

Kollegialt lärande och gemensam planering: Alla årskurser visar behov av fler gemensamma forum där lärare diskuterar resultat, material och metodik.

Hem-skola-samverkan: Strukturen för läsläxor och föräldraengagemang finns men behöver förtydligas.

### **Övergripande utmaningar**

Avkodning och fonemisk medvetenhet: Ett kontinuerligt behov i alla år, särskilt hos SVA-elever och efter lovperioder.

Uthållighet och fokus: Elever behöver träna att läsa längre texter med bibehållet engagemang.

NPF-anpassningar: Flera elever uppvisar svårigheter med koncentration och motivation, vilket kräver strukturerat stöd.

Likvärdighet mellan enheterna: Exempel, Rönneshytta gynnas av små grupper och stabil lärartäthet, vilket ger bättre resultat. Åsbro påverkas mer av resursbrist och organisatoriska förändringar.

Systematik och resursfördelning: Implementeringen av modeller som 3U och Wendick kräver kontinuitet, gemensam planering och uppföljning.



## Samlad slutsats

Skolenheterna har genomfört ett tydligt och långsiktigt utvecklingsarbete för att stärka elevers läsförmåga. Arbetet kännetecknas av engagemang, variation och reflektion, men språkliga och organisatoriska skillnader påverkar resultaten mellan grupperna.

För fortsatt utveckling bör fokus riktas mot:

- att enskilt och kollegialt stärka kompetensen i avkodnings- och fonemtränning,
- att fördjupa språkutvecklande arbetssätt för SVA- och NPF-elever, samt
- att säkerställa likvärdiga förutsättningar och gemensam struktur för uppföljning.

Helhetsbilden visar en positiv progression genom årskurserna, där grunden för läsinlärning byggs i Åk 1, stabiliseras i Åk 2 och fördjupas i Åk 3 – men där arbetet med förståelsestrategier, motivation och likvärdighet fortsatt behöver utvecklas systematiskt.

## Resultat för varje enhet testperiod terminsstart

Avkodning, test för Hammar är inte gjort. Några elever har av ex sjukdom inte varit med vid testtillfället. Några elev har inte gjort test beroende av särskilda skäl.

### Åk 1

Skola	Antal elever	Avkodning när målen	När nästan målen	När inte målen	Spärförståelse	När nästan målen	När inte målen	Läsförståelse	När nästan målet	När inte målen
Asbro	23	2	7	13	13	9	0	2	4	16
Fönneshytta	24	2	3	18	19	3	1	4	2	13
Nälunda 1	48	1	1	22	10	9	5	1	1	22
Nälunda 2		0	3	20	16	6	1	0	3	20
Hammar	12				8	2	0	0	2	8
Ämmeberg	10	0	3	7	6	4	0	3	3	4
<b>Antal</b>	<b>117</b>	<b>5</b>	<b>17</b>	<b>80</b>	<b>72</b>	<b>33</b>	<b>7</b>	<b>10</b>	<b>15</b>	<b>83</b>

### Åk2

Skola	Antal elever	Avkodning	När nästan målen	När inte målen	Spärförståelse	När nästan målen	När inte målen	Läsförståelse	När nästan målet	När inte målen
Asbro	22	10	10	2	15	7	0	7	6	9
Fönneshytta	12	2	6	4	11	1	0	3	4	5
Nälunda 1	45	2	8	11	12	4	5	1	3	17
Nälunda 2		2	8	12	10	9	3	2	4	15
Hammar	8	2	1	5	3	3	2	2	0	6
Ämmeberg	8	2	2	3	4	1	3	0	0	8
<b>Antal</b>	<b>95</b>	<b>20</b>	<b>35</b>	<b>37</b>	<b>55</b>	<b>25</b>	<b>13</b>	<b>15</b>	<b>17</b>	<b>60</b>

### Åk 3

Skola	Antal elever	Avkodning	När nästan målen	När inte målen	Spärförståelse	När nästan målen	När inte målen	Läsförståelse	När nästan målet	När inte målen
Asbro	20	2	3	13	6	8	4	3	4	11
Fönneshytta	27	7	6	13	9	10	7	4	8	13
Nälunda 1	59	5	17	8	6	9	15	4	5	21
Nälunda 2		9	6	14	5	11	13	6	7	16
Hammar	10	3	3	4	3	4	3	2	3	4
Ämmeberg	8	2	5	1	2	4	2	2	4	2
<b>Antal</b>	<b>124</b>	<b>28</b>	<b>40</b>	<b>53</b>	<b>31</b>	<b>46</b>	<b>44</b>	<b>21</b>	<b>31</b>	<b>67</b>